

Силабус навчальної дисципліни АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РІШЕНЬ

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми
«Підприємницька діяльність»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська
Факультет/Інститут*	Економічний
Кафедра	Фінансів, економіки та підприємництва
Контакти кафедри	Висотний корпус, к. В-1007, тел. 073 183 14 31, електронна адреса e.and.p@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Поповиченко Ірина Валеріївна, д.е.н, професор
Контакти викладачів	popovychenko.iryana@pdaba.dp.ua тел. 0988948618
Розклад занять	розклад занять на сайті академії https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/EK/K4/ROZKLAD.HTML
Консультації	Сторінка кафедри на сайті https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/Graf.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни дозволяє систематизувати фахові знання та навички, отримані на попередніх курсах, для прикладного практичного застосування у роботі економіста-аналітика. Дисципліна спрямована на комплексне практичне опанування методик та інструментів аналізу всіх напрямків господарської діяльності підприємницьких структур (операційна, фінансова, маркетингова) для обґрунтування ефективних організаційно-економічних та управлінських рішень на підставі розрахунку та розуміння фізичного змісту і взаємозв'язків конкретних кількісних показників.

	Години	Кредити	Семестр V
лекції	24	5,5	
лабораторні роботи	-		
практичні заняття	30		
Самостійна робота, у т.ч:	111		111
підготовка до аудиторних занять	27		27
підготовка до контрольних заходів	37		37
виконання курсового проекту або роботи	15		15
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	32		32
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			Залік

Мета дисципліни: формування у здобувачів професійних компетентностей на підставі розвитку аналітичного мислення та оволодіння методами фінансово-економічного аналізу для обґрунтованого прийняття управлінських рішень.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних та методологічних засад аналізу ефективності підприємницької діяльності; розуміння дії чинників, що впливають на фінансово-економічні результати бізнесу; вміння фахово прогнозувати наслідки певних економічних рішень; обґрунтовувати об'єктивні висновки та пропозиції за результатами проведених досліджень; набуття практичних навиків в оформленні аналітичних висновків.

Пререквізити дисципліни - вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Дослідження ринку», «Економіка бізнесу», «Статистика», «Загальна теорія бухгалтерського обліку», «Економіко-математичні методи і моделі».

Постреквізити дисципліни – уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни необхідні для подальшого опанування таких дисциплін як «Електронна комерція», «Торгівельне підприємництво», «Формування бізнес-моделей підприємницької діяльності», «Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА- 076-2020 «Підприємницька діяльність»):

1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємництва, виробничо-господарської і комерційної діяльності підприємств та у біржовій діяльності, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, виробничо-торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3. Спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА- 076-2020 «Підприємницька діяльність»):

РН1. Використовувати базові знання з підприємницької діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

РН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Основні напрямки комплексного аналізу бізнес-діяльності					
Тема 1. Роль, зміст (напрямки), завдання та принципи комплексного економічного аналізу бізнес-діяльності	22	4	4		14
Тема 2. Аналіз фінансових результатів бізнесу	22	4	4		14
Тема 3. Функціонально-вартісний аналіз (поняття, основи)	18	2	4		12
Тема 4. Аналіз маркетингової діяльності підприємства	18	2	4		12
Тема 5. Принципи та функції функціонально-вартісного аналізу	22	4	4		14
Разом за змістовим модулем 1	102	16	20		66
Змістовий модуль 2. Операційний аналіз та аналіз продуктової програми підприємства					
Тема 6. Аналіз «Витрати – Обсяг - Прибуток», як підґрунтя прийняття управлінських рішень	22	4	4		14
Тема 7. Портфель продукції як об'єкт фінансово-економічного аналізу	26	4	6		16
Разом за змістовим модулем 2	48	8	10		30
Змістовий модуль 3. Курсова робота					
Курсова робота	15				15
Разом за змістовим модулем 3	15				15
Підготовка до екзамену					
Усього годин	165	24	30		111

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання на джерела
1. Формування та використання чистого прибутку підприємства	1,3,5,6
2. Аналіз ефективності інвестиційної та інноваційної діяльності	12,14,29,32
3. Джерела формування капіталу	2,3,28,30
4. Ефективність та інтенсивність використання капіталу	2,16, 27,32
5. Загальне оцінювання і прогнозування фінансово-економічного стану підприємства (підходи, методи)	2,17,22,28

ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (РОБОТИ)

Структура курсової роботи, поданої до захисту, повинна включати:

1. Вступ.
2. Основна частина:
 - 2.1. Перший (теоретичний) розділ присвячується розкриттю економічної сутності предмета дослідження (згідно тематиці за варіантом, див. Методичні вказівки до виконання курсової роботи), характеристиці теоретичних основ конкретного об'єкта дослідження

тощо. У ньому здійснюється аналіз літератури з проблеми дослідження; розкриття основних понять теми; аналіз, порівняння, співставлення існуючих поглядів різних науковців на досліджувану проблему.

2.2. Другий (аналітично-розрахунковий) розділ присвячується здійсненню аналізу стану досліджуваного предмета на аналізованому підприємстві та наводяться пропозиції щодо його удосконалення.

3. Висновки.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Основні напрямки комплексного аналізу бізнес-діяльності.

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- Контроль виконання завдань на практичних заняттях – максимальна кількість балів – 40 балів: 2 практичних завдання - кожне 0-20* балів (максимум 20 балів). Завдання виконуються на 7-му навчальному тижні.
- Контроль виконання тестових завдань – максимальна кількість балів – 60 балів: 30 тестових завдань – кожне 0-2 бали (2 бали за кожну правильну відповідь. За неправильну відповідь – 0 балів). Тестові завдання включають 20 теоретичних питань та 10 практичних). Тестування відбувається на 8-му навчальному тижні.

Змістовий модуль 2. Операційний аналіз та аналіз продуктової програми підприємства

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- Контроль виконання завдань на практичних заняттях – максимальна кількість балів – 40 балів: 2 практичних завдання - кожне 0-20* балів (максимум 20 балів). Завдання виконуються на 13-14-му навчальному тижні.
- Контроль виконання тестових завдань – максимальна кількість балів – 20 балів: 20 тестових завдань – кожне 0-1 бали (1 бал за кожну правильну відповідь. За неправильну відповідь – 0 балів). Тестові завдання включають 10 теоретичних питань та 10 практичних). Тестування відбувається на 15-му навчальному тижні.
- Перевірка та захист тезисного конспекту з розділів програми, що не викладались на лекціях – максимальна кількість балів – 40 балів (5 питань – 0-8** балів за кожне питання). Перевірка відбувається на 15-му навчальному тижні.

*** Критерії оцінки якості виконання практичних завдань за**

змістовими модулями 1 та 2

16-20 балів - здобувачем обгрунтовано і в повному обсязі розв'язано практичне завдання. При захисті практичного завдання продемонстрована висока якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач;

10-15 балів - при захисті практичного завдання здобувачем продемонстрована хороша якість опанування інструментарієм розв'язання практичних задач, але в процесі розв'язанні

практичного завдання студентом допущені незначні помилки, які суттєво не знижують якості виконання завдання;

4-9 балів - виконання і захист здобувачем практичного завдання зроблені з суттєвими помилками і лише допоміжні запитання викладача дозволяють студенту довести той факт, що опанований ним інструментарій розв'язання задач є достатнім для практичного використання;

0-3 бали - виконання і захист практичного завдання зроблені здобувачем із грубими помилками і не в повному обсязі або не зроблені взагалі. Допоміжні запитання викладача не дозволяють студенту довести факт свідомого опанування інструментарію розв'язання задач.

****Критерії оцінки самостійного опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях**

- 8 балів - здобувач своєчасно і в повному обсязі подає конспект і захищає його зміст, якісно відповідаючи на всі запитання. При цьому здобувач показує вміння логічно і послідовно викладати матеріал та користуватися сучасними інформаційними джерелами;

- 6 балів - здобувач своєчасно, але в стислому обсязі подає конспект і захищає його зміст, достатньо впевнено відповідаючи на запитання викладача. Але певні аспекти теми залишаються не повністю розкритими;

- 4 бали - здобувач в стислому обсязі подає конспект і захищає його зміст, відповідаючи не достатньо чітко та впевнено на всі запитання;

- 2 бали - здобувач не своєчасно і в неповному обсязі подає конспект, захист якого відбувається здобувачем не самостійно, а лише через допоміжні питання викладача. Немає посилань на використані джерела;

- 0 балів – конспект відсутній.

Змістовий модуль 3. Виконання курсової роботи. Максимальна оцінка за виконання та захист курсової роботи - 100 балів. Під час захисту цінується стислість (лаконічність) у поєднанні з релевантністю.

Комплексна оцінка за *якість виконання та захисту* курсової роботи виставляється за такими критеріями:

- за повне, чітке та логічне викладення результатів курсової роботи та якісне її оформлення, демонстрацію у відповідях розуміння застосовуваних методів дослідження, взаємозв'язку основних понять, визначень, принципів та їх значення для досягнення мети курсової роботи, студент одержує оцінку **90-100 балів**;

- якщо студент показав досить сталий і систематичний характер знань, але виконав курсову роботу з дрібними похибками у вирішенні й викладенні матеріалу, студент одержує оцінку **82-89 балів**;

- якщо студент оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; виконав роботу грамотною літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки, він одержує оцінку **75-81 балів**.

- **Оцінка 70-74 балів** ставиться, якщо студент в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання.

- **Оцінку 60-69 балів** студент отримує, якщо в курсовій роботі допущено суттєві розрахункові помилки, порушено логіку розкриття теми та студент нечітко представляє застосування методів дослідження. На допоміжні питання викладача студент відповідає, демонструючи суттєві пробіли в знаннях.

- **Оцінку 0-59 балів** студент отримує, якщо ним допущено принципові помилки при виконанні курсової роботи як у теоретичній, так і в практичній частині, а також у логічному та стилістично-граматичному викладенні матеріалу. Студент демонструє серйозні пробіли в знаннях, його пояснення не є переконливими, відповіді на допоміжні питання викладача відсутні.

Підсумковий контроль знань студента здійснюється у формі заліку. Підсумкова оцінка виводиться як середньоарифметична за змістовими модулями 1 та 2.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі усного опитування (за пропущені лекції) та виконання індивідуального розрахункового завдання (за пропущене практичне заняття).

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андреева Г. І. Економічний аналіз: Навч.-метод. посіб. К: Знання, 2008. 263 с.
2. Баканів М.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. К.: Кондор, 2009. 296 с.

3. Гринів Б.В. Економічний аналіз торгівельної діяльності. Центр навчальної літератури, 2019. 392 с.
4. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 326с.
5. Літвін З.Б. Функціонально-вартісний аналіз: Навч. Посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2007. 130 с.
6. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Аналітичне забезпечення економічних рішень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форми навчання. ПДАБА, 2021. 35 с.
7. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 465 с.
8. Поповиченко І.В. Оцінка підприємницького ризику бізнесу на основі операційного аналізу / І.В. Поповиченко, О.В. Чуйко, К.І. Коваленко // Scientific journal Economics and Finance, 2018. - №7. – С. 4-12. (Наукометрична база **Index Copernicus, Google scholar, Ulrichsweb, РИНЦ**).
9. Поповиченко І.В., Луценко І.А. Щодо питання про вибір показника на роль критерію ефективності *Збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці»*. Київ, НАУ, **2019**. Випуск 4 (72), Частина 2 - С.77-86. Електронна сторінка видання – www.psae-jrnl.nau.in.ua Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32782/2520-2200>
10. Пріб К. А. Діагностика в системі управління [текст]: навч. посіб. / К.А. Пріб, Н. І. Патики. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 432 с.
11. Прокопенко І.Ф., Ганін В. І. Методика і методологія економічного аналізу. К.: ЦУЛ, 2008. 430 с.
12. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібн. 3-тє вид., випр. і доп. К.: Знання, 2007. 668 с.
13. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. / [Я. С. Ларіна та ін.; за ред. Я. С. Ларіної]. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 363 с.
14. Черниш С.С. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. 310 с.
15. Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Темченко А.Г., Брадул О.М. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 240 с.
16. Штефаніч Д., Братко О., Дячун О., Лагоцька Н., Окрепкий Р. Маркетинговий аналіз / За ред. доктора економічних наук, професора Д.А. Штефаніча. – Тернопіль: Економічна думка, 2011, 267 с.
17. Erich A. Helfert. Financial Analysis Tools and Techniques: A Guide for Managers. McGraw-Hill Education; 1st edition. 480 p.

Допоміжна

18. Гаркавенко, С. Маркетинг [Текст]: підручник.- 7-е вид. доп. / С. Гаркавенко; С.С. Гарковенко . - К. : Лібра, 2010. - 720 с.
19. Іонин Е.Е. Система показателів оцінки імущественного положення підприємств: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2006. 431 с.
20. Ковалев В. В. Финансовый анализ: методы и процедуры: ученик. М.: Финансы и статистика, 2001. 560 с.
21. Лазаришина І. Д. Методологія та організація економічного аналізу: навчальний посібник. Український держ. ун-т водного господарства та природокористування. Рівне: УДУВГП, 2004. 112с.
22. Поповиченко І.В. Управління результативністю та ефективністю бізнес-процесів підприємства на основі застосування логістичного підходу / І.В. Поповиченко,

М.Р. Подалюк, В.Д. Горела // Електронне наукове фахове видання «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». - Дніпро, ПДАБА. - Випуск № 1 (12), **2018**. – С. 222-226.
Режим доступу до журн.: www.easterneurope-ebm.in.ua

23. Сумець О.М., Сомова О.Є, Пеліхов Є.Ф. Оцінка конкурентоспроможності сучасного промислового підприємства: навчально-практичний посібник. К.: "Видавничий дім "Професіонал", 2009. - 280с.

24. Островська Г. Фінансовий менеджмент: підруч. / Г. Й. Островська. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. — 512 с.

25. Герасимова В. Д. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности промышленного предприятия: учебное пособие. М.: КНОРУС, 2011. 360 с.

26. Karen Berman, Joe Knight. Financial Intelligence, Revised Edition (A Manager's Guide to Knowing What the Numbers Really Mean). Harvard Business Review Press; 1st edition (January 29, 2013). 304 p.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

27. Міністерство економіки України - <https://www.me.gov.ua>

28. Міністерство фінансів України — <http://www.minfin.gov.ua>

29. Державна служба статистики. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

30. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>

31. Сухомлин Л. В. Управління базами даних промислового підприємства в сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 55–61. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.12.55](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.55)

32. Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 88–94. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.12.88](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.12.88)

33. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Поповиченко, Зозуля МУ до КР з дисципліни Аналітичне забезпечення економ. рішень. 2022.pdf](#)

34. Віртуальний читальний зал ПДАБА - [Актуальні проблеми економіки 12-2019. 132-141.pdf](#)

35. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Волкова Н.А. Економічний аналіз 2015р.pdf](#)

36. Віртуальний читальний зал ПДАБА [Міщук Г.Ю. Економічний аналіз 2017р.pdf](#)

37. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»
<http://www.economy.nayka.com.ua/>

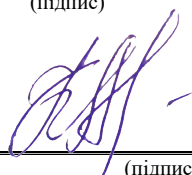
Розробник(и)

(підпис)

(Ірина ПОПОВИЧЕНКО)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Кіра СПІРІДОНОВА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри

Фінансів, економіки та підприємництва

(назва кафедри)

Протокол від «22» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ірина ПОПОВИЧЕНКО)